

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6CoCsp/57/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7820201269
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Koščová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7820201269.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Koščovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Andrey Galdunovej v spore žalobcu: Š. A., narodený XX.XX.XXXX, bytom O.T., L. XXX, zastúpeného Sidor a partneri, s.r.o., so sídlom v Hlohovci, Železničná 4/A, IČO: 52 635 970, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpenému JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou, so sídlom v Bratislave, Majerníkova 3/ A, o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 700 € s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 13.07.2021sp. zn. 4Csp/25/2020

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok Okresného súdu Okresného súdu Rožňava zo dňa 13.07.2021, č. k. 4Csp/25/2020-136.

Žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1.Okresný súd Rožňava (ďalej len súd prvej inštancie alebo súd) rozsudkom zo dňa 13.07.2021, č. k. 4Csp/25/2020-136 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 700 € v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), a priznal žalobcovi plnú náhradu trov konania proti žalovanému s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením (výrok II.).

2. Rozhodol tak o žalobe žalobcu, ktorou sa domáhal zaplatenia sumy 700 € titulom primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania.

3. Žalobca svoj nárok odôvodnil tým, že dňa 07.10.2011 so žalovaným uzatvoril spotrebiteľskú zmluvu č. 705801242, na základe ktorej poskytol žalovaný žalobcovi spotrebiteľský úver. Táto zmluva bola predmetom súdneho prieskumu v konaní pred Okresným súdom Rožňava sp. zn. 6Csp/81/2017, kde súd vyslovil, že zmluva neobsahuje obligatórne náležitosti predpísané zákonom o spotrebiteľských úveroch. Z tohto dôvodu súd posúdil úver ako bezúročný a bez poplatkov a uložil žalovanému vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie. Čo sa týka výšky uplatneného primeraného zadosťučinenia, priznaná výška by mala byť priznaná podľa závažnosti a mala by zohľadňovať okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva na strane toho, do chránených práv koho bolo zasiahnuté. V prípade žalobcu žalovaný dňa 18.03.2013 žiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy v zmysle dohody o zrážkach zo mzdy z 07.11.2011, pričom výšku dlžnej sumy vyčíslil na 4.241,07 €.

4. Právne vec posúdil podľa ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z.

5. Vykonaným dokazovaním vzal za preukázané, že rozsudkom tamojšieho súdu zo dňa 08.02.2018, č. k. 6Csp/81/2017-127 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/242/2018

zo dňa 27.03.2019 právoplatného dňa 07.05.2019 súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 2.872 € s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.872 € od 30.01.2017 do zaplataenia a priznal žalobcovi náhradu trov konania v plnom rozsahu. Z odôvodnenia rozsudku vyplynulo, že uzatvorená zmluva o úvere č. 705801242 zo dňa 07.10.2011 je v rozpore najmä s ust. § 9 ods. 2 písm. i/, j/, k/, l/, y/ zák. č. 129/2010 Z.z. Z týchto dôvodov považoval poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov, žalobca tak mal povinnosť vrátiť žalovanému len požičanú sumu 1.700 €, avšak v konaní bolo preukázané, že žalobca uhradil žalovanému sumu 5.758 €. Keďže mal vrátiť len 1.700 €, výška bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného predstavuje sumu 4.058 €. Žalobca si však konaní uplatnil len sumu 2.872 €, preto súd uložil žalovanému povinnosť túto sumu vrátiť žalobcovi. Žalobcovi teda reálne vznikla ujma v celkovej výške 4.058 €, a teda tento preplatok predstavoval bezdôvodné obohatenie žalovaného. Žalovaný od žalobcu počnúc marec 2013 prijímal plnenia z vykonaných zrážok zo mzdy zamestnávateľom žalobcu, na základe predloženej zmenky. Zrážky zo mzdy boli vykonávané od marca 2013 v celkovej sume 5.758 € až do marca 2017, teda do nariadenia neodkladného opatrenia v pôvodnom konaní. Žalovaný vyzýval žalobcu na úhradu dlhu zo dňa 08.08.2014 vo výške 3.382 € s upozornením, aby tak predišiel zhoršeniu svojich osobných aj rodinných financií. Žalovaný žiadal zamestnávateľa žalobcu o pokračovanie zrážok zo mzdy z dôvodu, že žalovaný žalobcovi vyčísli ďalší dlhý zostatok, bez akejkoľvek špecifikácie, na sumu 3.145,96 € s odôvodnením, že ide o úrok z omeškania aj napriek skutočnosti, že tak ako je uvedené v liste zo dňa 14.08.2014, žalobca svoj záväzok v plnom rozsahu plnil už k 08.08.2014. Žalovaný si zabezpečil pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy i zriadením záložného práva na nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalobcu. Krajský súd v Košiciach potvrdil rozhodnutie Správy katastra Rožňava, vklad V 287/13 zo dňa 28.03.2013, o návrhu na vklad záložného práva do katastra nehnuteľností na základe zmluvy o zriadení záložného práva č. 039/2013-SUB zo dňa 15.02.2013, ktorá návrh v celom rozsahu zamietla.

6. Súd zistil, že zo strany žalovaného došlo k závažnému a hrubému zásahu do práv žalobcu a nemôže byť pochybnosť o tom, že výška primeraného zadosťučinenia v sume 700 € je skutočne symbolickým zadosťučinením za to, že žalobca bol najmenej 4 roky vystavený takým nekalým praktikám, ktoré nemajú obdobu v rámci postupov iných podnikateľov - veriteľov v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov na území SR. Uviedol, že pri určovaní výšky primeraného zadosťučinenia sa prihliada na funkciu daného inštitútu (satisfakcia, sankcia, prevencia a pod.) na celkovú povahu, intenzitu a spôsob zásahu, časové trvanie závadného konania veriteľa, ktorý pri (a v priebehu jej trvania) dojednávani spotrebiteľskej zmluvy nekonal v súlade so zákonom, závažnosť vzniknutej ujmy, okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, finančnej situácie osoby, do ktorej práva bolo zasiahnuté, a v rozsahu nepriaznivých následkov a subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu. Súd konštatoval, že žalovaný ako osoba podnikajúca na finančnom trhu už viac ako 10 rokov má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby, a preto možno očakávať, že sa vo vzťahu k nemu bude správať poctivo. Je dôvodné preto predpokladať, že žalovaný minimálne vedel, že neuvedením povinných údajov vyžadovaných zákonom o spotrebiteľských úveroch nastane zákonom predpokladaná sankcia, t.j. že veriteľ - žalovaný nebude môcť od dlžníka - žalobcu žiadať úrok z úveru a ani iné poplatky, a pre prípad, že to tak urobí, bol s uvedenou zákonnou sankciou uzrozmeneý. Súd konštatoval, že pre určenie hranice maxima a minima výšky finančného zadosťučinenia za východiskový bod možno považovať ujmu žalobcovi reálne hroziacu, t.j. suma 5.758 € ako strop finančnej satisfakcie vypočítaná ako súčet sumy, ktorá bola zrážkami zo mzdy zrazená a celkovo žalobcom splatená, čo je viac, ako bol zmluvne žalobca zaviazaný k celkovej čiastke zaplataenia, po odpočítaní 1.700 € sumy reálne poskytnutej. Spotrebiteľ bol v zásade postihnutý dvakrát z dôvodu, že nielenže by zaplatil odplatu z vadnej zmluvy, ale pokiaľ by bol pasívny, nikdy by z vlastnej iniciatívy nevydal žalobcovi bezdôvodné obohatenie. V riešenej veci ide teda o sumu 6.930 €. Spotrebiteľ bol však aktívny, vyhľadal si právneho zástupcu a bránil svoje práva. Za hraničný bod možno považovať reálne vzniknutú majetkovú ujmu, a to je súdom priznaná výška bezdôvodného obohatenia, t.j. 2.872 €. Východiskový bod potom predstavuje merateľný rozsah hroziacich nepriaznivých následkov zásahu v časovom trvaní až do právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo spotrebiteľovi priznané bezdôvodné obohatenie a hraničný bod merateľný rozsah reálne spôsobených nepriaznivých následkov. Spôsob zásahu bol priamo obsiahnutý v právoplatnom rozhodnutí, kde súd jasne vyslovil porušenia zákona o spotrebiteľských úveroch. Subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu je nepochybne preukázateľný. Spotrebiteľ vyhľadal právneho zástupcu, pred začatím predchádzajúceho sporu mal snahu v podobe predsporovej výzvy urovnať spornú situáciu s veriteľom a pre bezvýslednosť musel iniciovať spor, v ktorom bol spotrebiteľ zjavne úspešný a v ktorom veriteľ až do rozhodnutia vo veci samej tvrdil nezávadnosť svojho produktu. Po právoplatnosti a pred iniciovaním sporu v tejto veci

spotrebiteľ opätovne sa snažil svoje nároky diskutovať so žalovaným, v snahe neprodukovať ďalší spor a napriek tomu k vydaniu bezdôvodného obohatenia nedošlo. Žalobcu by nebolo možné zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku práve z dôvodu, že tento výsledok závisel v danom spore od úvahy súdu. Nepriznanie finančného zadosťučinenia ani v takej minimálnej výške, ako sa domáha žalobca v tejto veci, by znamenalo nielen postup v rozpore so zákonom, ale aj priame podporovanie podnikateľských subjektov v tom, aby aj naďalej porušovali právnu úpravu, keďže to najhoršie, čo by sa mohlo žalovanému stať, by bola povinnosť vrátiť nezákonne získané finančné prostriedky, žiadna sankcia alebo iné plnenie, t.j. žiadne finančné zadosťučinenie, by totiž žalovanému nehrozilo.

7. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP a úspešnému žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania.

8. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Uplatnil si náhradu trov konania vrátane odvolacieho konania.

9. Nestotožnil sa s napadnutým rozhodnutím, uviedol, že predmetné rozhodnutie, v ktorom bol zaviazaný na vydanie bezdôvodného obohatenia (pôvodné konanie) má dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej a generálnej prevencie. Vzhľadom na okolnosti prejednávaného prípadu považuje priznanú náhradu finančného zadosťučinenia vo výške 700 € za neprimerane prísnu a založenú na svojvoľnom a arbitrárnom výklade práva. Po citácii ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. konštatoval, že dané ustanovenie síce priznáva spotrebiteľovi právo domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia, avšak toto ustanovenie je potrebné vykladať reštriktívne. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení a jeho výške je potrebné zohľadniť nielen úspešnosť toho ktorého účastníka, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Na právny vzťah, ktorý vznikol na základe zmluvy sa aplikujú ustanovenia Občianskeho zákonníka ako z predpisu *lex generalis* vo vzťahu k zákonu o ochrane spotrebiteľa ako predpisu *lex specialis*. Na právnu úpravu nemajetkovej ujmy spotrebiteľa zakotvenú inštitútom primeraného finančného zadosťučinenia sa primerane vzťahujú ustanovenia náhrady ujmy podľa Občianskeho zákonníka. Z uvedeného potom vyplýva, že v prípade, ak osobitný právny predpis neupravuje výšku finančného zadosťučinenia, v prípade vzniku nemajetkovej ujmy súd je povinný aplikovať ust. § 13 ods. 3 OZ, v zmysle ktorého výšku náhrady súd určí s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Do pozornosti súdu žalovaný dal tú skutočnosť, že žalobca sa domáha vydania finančného zadosťučinenia napriek tomu, že sám konal v rámci kontraktáčného postupu ľahostajne, a o úver požiadaval celkovo štrnásťkrát. Vážnosť vôle nie je možné zamieňať s ľahkovážnosťou spotrebiteľa. Niet pochyb o tom, že žalobca je priemerným spotrebiteľom, ktorého definícia je stanovená Súdnym dvorom Európskej únie ako v rozumnej miere pozorný a opatrný, bez nariadenia znaleckého posudku, či prieskumu verejnej mienky spotrebiteľov. V dôsledku uvedenej definície nemožno hovoriť o nedostatku vážnosti vôle na strane žalobcu, ktorý bol pri uzavieraní zmluvy dobre informovaný, avšak ľahostajný. Uvedenému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu priznaním finančného zadosťučinenia. Žalovaný má za to, že nepostačuje všeobecná konštatácia funkcie primeraného finančného zadosťučinenia. Žalobca neodôvodnil jasne a určito skutkové okolnosti týkajúce sa záväzkovo-právneho vzťahu medzi ním a žalovaným. Žalovaný poukázal na to, že žalobca nijakým spôsobom netvrdil a nepreukázal, že si žalovaný nespĺnil svoju poučovaciu povinnosť voči žalobcovi. Svojim podpisom prejavil súhlas s tým, že bol osobitne poučený o jednotlivých náležitostiach zmluvy. Žalobca v konaní nepreukázal ani nevysvetlil, v čom má primeranosť finančného zadosťučinenia spočívať. Musia byť zohľadnené všetky okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad, teda či v tomto prípade žalobca utrpel nejakú morálnu ujmu, prípadne v akom rozsahu. Žalovaný poukázal na to, že žalobca v konaní, v ktorom bolo rozhodnuté o vydaní bezdôvodného obohatenia netvrdil, že žalovaný mu spôsobil nejakú nemajetkovú ujmu. Takisto netvrdil, že predmetný úver práve neuvedením chýbajúceho údaju bol preň neprijateľným. Preto prijatím záveru, že predmetný úver je bezodplatný a bezúročný, už bola nastolená v predmetnom právnom vzťahu rovnováha zmluvných strán a nie je potrebné ešte osobitným rozhodnutím, vzhľadom na ciele a účel, aký vyplýva zo zákona, rozhodnúť o finančnom zadosťučinení. Žalovaný poukázal na to, že primerané finančné zadosťučinenie má nesporne sankčnú povahu a jeho cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a odradiť žalovaného, alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti.

Zároveň má aj preventívnu funkciu, ktorá má pôsobiť naprieč existujúcich spotrebiteľských právnych vzťahov, t.j. má pôsobiť aj na dodávateľa ale aj na spotrebiteľa. V danom prípade priznaním finančného zadosťučinenia nie je naplnená preventívna funkcia ani z toho dôvodu, že žalovaný v novovzniknutých spotrebiteľských úverových vzťahoch už niekoľko rokov konštatovanú neprijateľnú zmluvnú podmienku nepoužíva. Ak bola spotrebiteľovi skutočne spôsobená ujma, do popredia sa dostáva kompenzačná funkcia, t.j. navrátenia do predošlého stavu. V danom prípade bolo žalobcovi priznané právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, a teda nie je čo kompenzovať. Žalobca považuje finančné zadosťučinenie priznané žalobcovi za poskytujúce ochranu a ospravedlňujúce ľahostajnosť žalobcu. Takéto finančné zadosťučinenie nie je možné považovať za žiadnych okolností za primerané a spravodlivé, pretože ide len o duplicitné uplatnenie a priznanie sumy finančného zadosťučinenia. Žalobca odôvodnil výšku finančného zadosťučinenia len s poukazom na výšku bezdôvodného obohatenia, teda s prihliadnutím na spôsobenú materiálnu ujmu. Uvedené len nasvedčuje absolútne nepochopenie inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia, ktorým sa má kompenzovať vzniknutá nemateriálna ujma. Žalovaný poukázal v tejto súvislosti na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29Odo/652/2001 zo dňa 18.09.2002, rozsudok Najvyššieho súdu ČR 30Cdo/1747/2014. Žalovaný konštatoval, že priznaná výška finančného zadosťučinenia nie je z objektívneho hľadiska primeraná a spravodlivá, a to z dôvodu, že žalobca si nikdy zmluvu a všeobecné podmienky poskytnutia úveru neprečítal, hoci mal možnosť urobiť tak dokopy osem krát a v žalobe nijakým spôsobom neargumentoval v čom spočíva jeho nemajetková ujma. Takto priznané finančné zadosťučinenie nie je možné považovať za žiadnych okolností za primerané a spravodlivé.

10. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného konštatoval, že žalovaný v odvolaní neuviedol žiadne dôvody, pre ktoré by malo byť ním napádané rozhodnutie nesprávne a rovnako neuviedol žiadne odvolacie námietky, ktoré by boli spôsobilé spochybníť správnosť rozhodnutia a javí sa ako formálne. Je nepochybné, že bola splnená formálna podmienka vyžadovaná zákonom, a to úspešné porušenie práva alebo povinnosti, a to sú dôvody na strane žalobcu, ktoré vzhľadom na individuálnu povahu jeho sporu priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodňujú. Porušenie práva žalobcu nielenže bolo spôsobilé privodiť ujmu ako spotrebiteľovi, ale takúto ujmu aj privodilo, keďže žalobca nad rámec svojich povinností uhradil žalovanému celkovo sumu 4.058 €, pričom žalobcovi bola zo strany žalovaného poskytnutá suma 1.700 € v ohraničenom v časovom období, čo na strane žalobcu znamenalo v tomto období ekonomickú ujmu minimálne v nemožnosti týmito finančnými prostriedkami nakladať. Jediným zákonným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti, zákon nevyžaduje, aby spotrebiteľovi bola vôbec spôsobená ujma. Rozhodnutie Okresného súdu Rožňava sp. zn. 6Csp/81/2017 konštatovalo porušenie povinnosti zo strany žalovaného. Žalovaný nielenže nepodal riadny opravný prostriedok proti rozhodnutiu, rovnako sa dobrovoľne nezachoval v zmysle výroku uvedeného rozhodnutia a spotrebiteľ musel iniciovať i návrh na exekučné konanie, aby sa domohol právoplatne priznaného nároku, t. č. už ukončené. Žalovaný porušil práva žalobcu, v dôsledku čoho žalobcovi nevznikla len majetková, ale aj nemajetková ujma. Žalobca musel vyhľadať právne poradenstvo, iniciovať spor, aby chránil svoje práva proti žalovanému, ktorý ako podnikateľ v oblasti poskytovania úverov postupoval v rozpore so zákonom. Žalobca poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 12Co/473/2016 zo dňa 31.05.2017, rozhodnutie Krajského súdu Žilina sp. zn. 6Co/99/2018 zo dňa 27.06.2018, rozhodnutie Krajského súdu Žilina sp. zn. 6Co/22/2018 zo dňa 28.03.2018, ktoré sa vyjadrovali k inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia a predpokladom, ktoré musia byť splnené na priznanie tohto zadosťučinenia. Žalobca konštatoval, že za stavu, že cieľom existencie inštitútu finančného zadosťučinenia je, o. i. mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu ku dodávateľovi od upustenia recidívy porušenia spotrebiteľských práv, suma finančného zadosťučinenia 700 € je plne opodstatnená s ohľadom na skutočnosť, že v predmetnom prípade spotrebiteľovi nielen hrozilo, že žalovaný od neho na základe zmluvy sa bude domáhať plnení nad rámec istiny, na ktoré nemal nárok, ale k takémuto postupu reálne došlo. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá mu vznikla konaním žalovaného, je akousi satisfakciou za stav, ktorý žalobca musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý závadne konal. Žalobcom žiadaná suma 700 € je skutočne len symbolickou s prihliadnutím na to, že práve a len v dôsledku správania žalovaného musel žalobca iniciovať súdne konanie, aby bránil svoje práva, ktoré žalovaný preukázateľne porušil. Z uvedených dôvodov sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie vyjadreným v rozhodnutí. Zároveň poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.01.2019 sp. zn. 6Cdo/127/2017, z ktorého vyplýva, že dôkazné bremeno ohľadne uplatneného primeraného finančného zadosťučinenia je oveľa ľahšie, pretože odpadá preukazovanie výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti, alebo majetkového prospechu

druhej strany, ako je to pri náhrade škody alebo bezdôvodnom obohatení. V ďalšom žalobca poukázal na rozhodovaciu prax súdov Slovenskej republiky. Na základe uvedeného konštatoval, že rozhodnutie je vecne správne a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Uplatnil si náhradu trov konania.

11. Žalovaný v odvolacej replike uviedol, že žalobca vo vyjadrení opätovne uviedol tie isté skutočnosti, ktoré už boli prednesené a žalovaný považuje obsah svojho odvolania za dostačujúci.

12. Vyjadrenie (odvolacia replika) žalovaného bola žalobcovi doručená dňa 05.10.2021.

13. Ďalšie vyjadrenia v spore doručené neboli.

14. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

15. Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP v tomto rozsahu potvrdil.

16. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 7.12.2021 o 9.50 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 202, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 29.11.2021 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 3 CSP, § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario.

17. Žalovaný namietal odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, t. j., že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

18. Odvolací súd dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

19. Rozhodnutiu súdu nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplynuli a ani nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193 a § 205 CSP alebo že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil. Rozsudok nie je ani nepreskúmateľný a nebola zistená ani iná vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

20. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre úplné zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné. Vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ustanovenia § 191 ods. 1,2 CSP. Z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom rozsudok aj náležite odôvodnil, preto odvolací súd jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

21. Správne, podrobné, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje a na tieto odkazuje. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci. Ani odvolacie námietky žalovaného nemali vplyv na vecnú správnosť rozsudku a nie sú spôsobilé prívodiť zmenu napadnutého rozsudku.

22. Žalovaný vo svojom odvolaní (v jeho podstatnej časti) len zopakoval a podrobnejšie rozviedol svoje námietky a argumenty prednesené pred súdom prvej inštancie, s ktorými sa v odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie dôsledne vypořiadal aj s tým, prečo na ne neprihliadol.

23. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o splnení všetkých zákonných predpokladov pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia žalobcovi v zmysle § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. a v zhode so súdom prvej inštancie považuje priznané finančné zadosťučinenie vo výške 700 € za primerané s ohľadom na kritériá, ktoré súd zohľadnil pri určovaní tejto výšky.

24. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva úvaha súdu, na základe ktorej dospel k vyššie uvedeným záverom s poukazom na zistený skutkový stav a príslušné zákonné ustanovenia, ktoré aplikoval v prejednávanej veci a odôvodnenie rozsudku dáva odpoveď na všetky odvolacie námietky žalovaného, keďže boli už uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie.

25. Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd uvádza nasledovné:

26. Podľa ust. § 3 ods. 5 tretia veta zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

27. Vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia a z rozhodovacej praxe vyšších súdnych autorít (R NS SR zo dňa 30.01.2019 sp. zn. 6Cdo/127/2017, NS SR zo dňa 14.09.2016 sp. zn. 6Cdo/389/2015) odvolací súd konštatuje, že možno priznať primerané finančné zadosťučinenie spotrebiteľovi podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. bez toho, aby bola v konaní preukázaná existencia a výška vznikutej ujmy a bez toho, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy. Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany.

28. Pre posúdenie základu predmetu sporu (priznanie primeraného finančného zadosťučinenia) bolo preto podstatné, či sú splnené zákonné predpoklady pre požadované priznanie nároku, a to, či si spotrebiteľ uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom, a či bol úspešný.

29. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje.

30. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.

31. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania je zrejmé, a táto otázka nebola medzi stranami sporu sporná, že žalobca sa v osobitnom súdnom konaní v pozícii žalobcu domáhal ochrany svojich práv v súvislosti so zmluvou o úvere č. 705801242 zo dňa 07.10.2011. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 08.02.2018 č. k. 6Csp/81/2017-127, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 27.03.2019 sp. zn. 1Co/242/2018. Z rozhodnutí vyplynul záver, že veriteľ (žalovaný) pri poskytovaní úveru žalobcovi postupoval v rozpore s ustanoveniami § 53 a § 54 OZ a ust. § 9 ods. 2 písm. i/, j/, k/, l/, y/ zák. č. 129/2010 Z.z.. V zmluve jednoznačne chýba údaj o ročnej úrokovej sadzbe,

výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, RPMN a priemernej hodnote RPMN. V dôsledku týchto nedostatkov súd považoval poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov.

32. Žalobca tak splnil predpoklad, ktorý zákon č. 250/2007 Z. z. v ustanovení § 3 ods. 5 vyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadostučinenie.

33. Odvolací súd sa preto stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o preukázaní podmienky úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti žalobcom predložením rozsudku, v ktorom bolo rozhodnuté o určení úveru ako bezúročného a bezpoplatkového a o povinnosti žalovaného vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 2.872 € s príslušenstvom, a ktorým bol judikovaný konkrétny nárok z porušenia práva, ale aj záverom súdu, že podmienkou úspešného uplatnenia nároku na primerané finančné zadostučinenie nie je preukázanie vzniku ujmy na strane žalobcu.

34. Odvolací súd zastáva názor, že pre priznanie primeraného finančného zadostučinenia sa nevyžaduje vznik ujmy, či už materiálnej alebo nemateriálnej, postačuje hrozba vzniku ujmy a postačí, že spotrebiteľ na podklade spotrebiteľskej zmluvy má plniť to, čo veriteľovi práve pre rozpor so zákonom nepatrí.

35. Odvolací súd poznamenáva, že v prejednávanej veci táto ujma preukázaná aj bola, a to nielen v majetkovej sfére, ale aj v nemajetkovej sfére žalobcu, ktorý bol nútený domáhať sa svojho práva v súdnom konaní, ktoré nepochybne predstavuje negatívny zásah do bežného života spotrebiteľa a je spôsobilý privodiť mu ujmu v súkromnom živote vo forme strachu, nepríjemných pocitov, neistoty a podobne. Aj vydania právoplatne priznaného bezdôvodného obohatenia sa musel žalobca domáhať až v exekučnom konaní, čo rovnako predstavuje negatívny zásah do bežného života spotrebiteľa. Žalovaný nepristúpil k dobrovoľnému plneniu súdom uloženou povinnosťou, s čím boli spojené ďalšie kroky žalobcu domôcť sa už priznaného nároku právoplatným rozhodnutím.

36. Aj odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalobcovi bola spôsobená aj majetková ujma.

37. Žalobca bol povinný plniť viac, ako žalovanému v súlade so zákonom patrilo, a po dobu, dokiaľ nedošlo k vydaniu bezdôvodného obohatenia žalovaným žalobcovi, vznikla žalobcovi škoda minimálne v rozsahu možného zhodnotenia týchto finančných prostriedkov (vo výške minimálne 2.872 €, maximálne 4.058 €), s ktorými nemohol po dobu, po ktorú boli zadržované žalovaným, žiadnym spôsobom nakladať, či už ich použiť na zabezpečenie vlastných potrieb, zhodnotenie svojho majetku alebo vytvoriť z nich úspory a tieto zhodnotiť získaním úroku.

38. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadostučinenia, zákon neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadostučinenia zohľadniť, len primeranosť.

39. Odvolací súd sa preto nestotožnil s odvolacou námietkou žalovaného, že výšku primeraného zadostučinenia je potrebné posudzovať podľa kritérií pre priznanie nemajetkovej ujmy podľa ust. § 13 ods. 5 Občianskeho zákonníka.

40. Je na úvahe súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadostučinenia.

41. Primeranosť výšky finančného zadostučinenia súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku dostatočne a logicky odôvodnil, odvolací súd sa s týmto odôvodnením stotožňuje a na tomto mieste ho neopakuje. Súd prvej inštancie dôsledne vyhodnocoval, aká výška finančného zadostučinenia je primeraná. Úvaha súdu o výške finančného zadostučinenia nevybočuje z medzí a hľadísk ustanovených zákonom a v žiadnom prípade nemožno dospieť k záveru, že v rozsahu, v akom bola priznaná, dôjde k finančnému obohateniu sa žalobcu.

42. Aj odvolací súd má za to, že výška finančného zadostučinenia 700 € je vzhľadom na skutkové okolnosti tohto prípadu primeraná a bude viesť žalovaného ako silnejšiu zmluvnú stranu nezneužívať jeho dominantné postavenie v právnom vzťahu a k takému konaniu a správaniu, aby nedochádzalo k porušovaniu práv spotrebiteľa.

43. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP, ako vecne správny potvrdil.

44. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. Žalobca bol v odvolacom konaní plne úspešný, preto má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu. O výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP), zohľadňujúc ustanovenie § 251 CSP.

45. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je

podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).